

تحولات آذربایجان از نگاه دکتر غفار فرزندی

۸۵/۱۰/۲

میزگردی که قرار بود با حضور سه تن از فعالین سیاسی تبریز با محوریت بحث مسایل آذربایجان برگزار شود، بدلیل آنچه ممانعت عوامل اطلاعاتی و امنیتی عنوان می شد تنها با حضور یک نفر برگزار شد.

بر اساس دعوت نامه ای که از سوی واحد آذربایجان نهضت آزادی ایران منتشر شده بود قرار این همایش با حضور دکتر غفار فرزندی دبیر شاخه آذربایجان نهضت آزادی ایران و عضو شورای مرکزی نهضت، مهندس عباس پورآظهري عضو جنبش مسلمانان مبارز ایران در تبریز و حسن ارک چهره برجسته حرکت ملی آذربایجان برگزار شود.

مسئول تشکیل جلسه علت ممانعت از حضور مهندس پورآظهري و ارک را تحت پیگرد بودن این دو از سوی اداره کل اطلاعات استان عنوان کرد. عباس پورآظهري و حسن ارک بدلیل آنچه که از آن حضور در اغتشاشات خرداد ماه و همراهی با معترضان عنوان شده بود دستگیر شدند و مورد مجازات قرار گرفتند. با اینحال دکتر فرزندی تنها کسی بود که توانست به بیان دیدگاه های خود و نهضت آزادی ایران بپردازد. این عضو برجسته نهضت آزادی اهم دیدگاه های خود را پس از ذکر دو مقدمه راه حل های خود را در ارتباط با مسایل آذربایجان ابراز داشت.

دکتر غفار فرزندی با بیان اینکه ایران کشوری است با اقوام و اقلیت های فراوان به جمله ای از نویسندگان کتاب ایران بین دو انقلاب اشاره کرد که در آن از ایران به عنوان موزاییک یاد شده بود که به لحاظ اندازه و رنگ متفاوت بود.

وی در تشریح این واژه - موزاییک - گفت این اصطلاح یقیناً مترادف با تنوع فرهنگی و گروهی است. فرزندی دسته بندی این تنوع را شامل مردم خانه به دوش، روستایی، شهری، مسلمان و غیر مسلمان، تفاوت های زبانی حتی لهجه ای و کلیه اقوام اعلام کرد.

فرزندی یکی از مهمترین مسایل آذربایجان را مطالبات این خطه عنوان کرد و از آن به عنوان "خودمختاری فرهنگی" نام برد. وی با بیان اینکه مسولین کشور نگاه امنیتی به مقوله مطالبات دارند افزود: بسیاری از مسولین با ترسیم یک نگاه امنیتی مانع از پیشرفت فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و... در آذربایجان می شوند. تهدید الحاق به جمهوری آذربایجان مهمترین تهدیدی است که در منطقه آذربایجان در محافل مدیریتی موج می زند و همین امر دست آویز سیاست های غلط در همین منطقه است.

وی تنها راه حل غلبه بر چنین معضلی را تمرکز زدایی عنوان کرد که می تواند به بخش اعظمی از مطالبات پایان دهد. وی کلیه مسولین حکومتی را به این امر دعوت کرد و به آنان پیشنهاد کرد که به محلات و اقوام اختیارات تام فرهنگی و خودمختاری برای حفظ وحدت ملی ارائه دهند.

دکتر فرزندی همچنین در بخش دوم سخنانش وارد بحثی ملی شد و با اشاره به منابع سرشار انرژی در کشور و در آمد حاصله از آن بین سال های ۸۵ تا ۷۹ رقمی معادل ۴۱۰ میلیارد تومان است تصریح کرد: متأسفانه ما کشور فقیری هستیم و وضعیت اقتصادی ما در قیاس با کشور های دیگر بسیار تاسف برانگیز است.

وی به آمار دو کشور ترکیه و مالزی اشاره کرد که بین سال های ۵۶ تا ۸۴ در آمد سرانه شان بین چهار تا هفت برابر افزایش یافته است.

وی با بیان اینکه وضعیت منابع ایران دستکمی از منابع مالزی و ترکیه ندارد تنها علت این نابسامانی اقتصادی را سوء مدیریت، ناتوانی مدیریت و فساد مدیریتی بر شمرد.

عضو برجسته نهضت آزادی ایران با بیان اینکه "تغییر لازمه عبور از این بحران است."

وی دو راه انقلاب و رفرم رادیکالیزه شده را راه حل های فعلی برای عبور از بحران برشمرد.

وی با اشاره مختصر به ویژگی های انقلاب آن را ویران گری و خشونت یاد کرد و آن را مطلوب ندانست. وی انقلاب را به عنوان عاملی که منافع ملی را تهدید می کند معرفی کرد و با تاکید بر اینکه "دل خوشی از مسولان نداریم" تصریح کرد: با گروه هایی که اهداف براندازانه دارند، با هر شعار و تحت هیچ شرایطی همکاری نکرده و نمی کنیم.

وی منظورش را "نمی کنیم" را در لابلای دیگر سخنانش به جبهه دمکراسی خواهی و حقوق بشر ربط داد که وی به نوعی از آن جبهه سخن می گفت.

دکتر فرزندی دیگر راه حل موجود را رفرم رادیکالیزه شده عنوان کرد و خاطر نشان مرد: تحول بدون خشونت راه دشواری است و هزینه می خواهد. اگر ما - به عنوان فعالان سیاسی - می خواهیم به وی منافع اجتماعی و سیاسی کشور و حتی منطقه حرکت کنیم نباید تنها تماشاگر باشیم و باید به میدان وارد شویم.

وی رفرم را بهترین گزینه برای چالش به منظور احقاق مطالبات مردم برشمرد و خاطر نشان کرد که شهروندان باید سهم خود را از طریق حضور در تجمعات مدنی بپردازند و دولت و پارلمان را از انفعال خارج کنند.

وی در تشریح چگونگی پیمایش این راه به قانون اساسی اشاره کرد که در آن ۴۰ اصل از اصول آن به حقوق شهروندی شهروندان اختصاص یافته است.

دکتر فرزندی با بیان اینکه بسیاری از شهروندان از اصول مندرج در قانون اساسی در ارتباط با حقوق شهروندی بی اطلاعند گفت: بسیاری از این اصول در جامعه نقض می شود. نظیر تجاوز به حریم خصوصی، تفتیش عقاید و...

وی آنگاه به میثاق جبهه دمکراسی خواهی و حقوق بشر با حاکمیت اشاره کرد و آنرا قانون اساسی مصوب حاکمیت معرفی کرد.

وی در بحث " چگونه باید اجرا کرد" به اصول ۱۵ و ۱۹ قانون اساسی اشاره کرد که در آن بر لزوم احقاق حقوق فرهنگی اشاره شده است.

این عضو برجسته نهضت آزادی ایران به متن پیش نویس قانون اساسی در سالهای پس از پیروزی انقلاب اشاره کرد و محتوای آن را چینی اعلام کرد: همه اقوام ایران اعم از فارس، عرب، ترک، کرد، لر، بلوچ، ترکمن و نظایر آنها از حقوق کاملاً مساوی برخوردارند و هیچ را بر هیچ کس برتری نیست و باید اجرا شود. وی در ادامه به آخرین پژوهش منتشر شده از سوی اداره کل فرهنگ و ارشاد اشاره کرد که طی آن دو عامل تحقیر و تبعیض ۷۵ درصد مردم تبریز را تحریک می کند.

وی با انتقاد از دستگاه های مجری قانون اساسی خاطر نشان کرد: این دو عامل سالهاست که در کشور بر علیه ترک ها و دیگر قومیت ها اعمال می شود و تقریباً هیچکس پاسخگو نیست.

توسعه سیاسی راه حل نهایی

وی بار دیگر با اشاره به اصول مندرج قانون اساسی مبنی بر حقوق شهروندی آنها را جزو تعهدات حاکمیت برشمرد و برخی دیگر را جزو مواردی که حاکمیت نباید به آن حریم ها وارد شود عنوان کرد.

وی توسعه و تقویت NGO ها را عاملی مناسب در جهت تقویت تریبون های احقاق حقوق ملی و شهروندی عنوان کرد و بر ضرورت خروج از جامعه توده ای و متمیزه شده تاکید کرد.

به گفته وی جامعه متمیزه شده همواره بستر مناسب را برای تضییع حقوق فراهم می کند.

وی با بیان اینکه باید برخی اختلافات قدیمی را کنار گذاشت بر ضرورت اجماع در خصوص موارد و اهداف مشترک تاکید کرد.

دکتر فرزندی با بیان اینکه اختلاف نظر مانع وحدت نیست به اندیشه به موارد مورد تفاهم تاکید کرد.

وی دمکراسی را یاد گرفتنی توصیف کرد که در کوله هیچ امریکایی ای وارد ایران نمی شود.